

Ze zwierzęciem oko w oko

*Humanitarna, ochronna postawa
wobec zwierząt jest miarą naszego
rozwoju cywilizacyjnego.*

MIGRACJE DZIKICH ZWIERZĄT NA TERENY ZURBANIZOWANE

Zwierzęta dzikie to zwierzęta nieudomowione, żyjące w warunkach niezależnych od człowieka. Powinny mieć zapewnione warunki swobodnego bytu i rozwoju. Urbanizacja, łatwy dostęp do żywności spowodowały, że coraz częściej mamy styczność ze zwierzętami wolno bytującymi, nie tylko w lasach i na polach, ale również w miastach, na prywatnych posesjach oraz na drogach.

Wolno bytujące zwierzęta mają bardzo czuły węch. Resztki żywności wabią je swoim zapachem, a źle zabezpieczone kosze na śmieci stanowią łatwo dostępne źródło pożywienia, do którego chętnie będą wracać.

PAMIĘTAJ!

- ▶ Dbaj o czystość swojej posesji - zabezpiecz pojemniki na odpady: zmieszane, bioodpady i kompost.
- ▶ Nie dokarmiaj dzikich zwierząt.
- ▶ Sprzątaj spady z drzew owocowych, niewykorzystane warzywa z ogródka przydomowego i składuj je w odpowiednio zabezpieczonych miejscach.
- ▶ Regularnie usuwaj zakrzaczenia.

SPOTKANIE Z DZIKIM ZWIERZĘCIEM

Gdy spotkasz w mieście zwierzę wolno bytujące - lisa, sarnę, dzika, łosia lub inne, pamiętaj, że jest dzikie i nie możesz przewidzieć jego zachowania. Spłoszone zwierzę może zareagować silnym lękiem lub agresją, zaatakować lub uciekać w panice oraz spowodować wypadek.

PAMIĘTAJ!

▶ Unikaj bliskiego kontaktu z dzikim zwierzęciem - nie zbliżaj się do niego.

▶ Nie nawołuj dzikiej zwierzyny, nie drażnij.

▶ Trzymaj swojego psa na smyczy i nie szczuj na dzikie zwierzę.

▶ W okresie letnim młode ptaki (podloty) uczą się latać i często „lądują” na ziemi. Pozostaw podlota, jeśli nie posiada widocznych zranień lub urazów. Jeśli jest ranny, skontaktuj się ze Strażą Miejską Miasta Lublin.

▶ Gdy zwierzę wejdzie na posesję, pozostaw mu możliwość swobodnego jej opuszczenia.

▶ Jeśli spotkasz zwierzę, które jest ranne lub stwarza zagrożenie bezpieczeństwa dla ludzi i/lub siebie samego, poinformuj Straż Miejską Miasta Lublin.

▶ Jeśli znajdziesz martwe zwierzę, zgłoś to Straży Miejskiej Miasta Lublin. Truchło zostanie uprzątnięte i poddane utylizacji na koszt Gminy Lublin.

▶ Jeśli zostałeś pokąsany przez dzikie zwierzę, zgłoś się do lekarza oraz poinformuj Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie i Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Lublinie.

GDY ZWIERZĘ WYJDZIE NA DROGĘ

Każdego roku dochodzi do wielu kolizji pojazdów ze zwierzętami. Część z nich kończy się obrażeniami pasażerów i poważnym uszkodzeniem samochodu, a przede wszystkim śmiercią zwierzęcia.

PAMIĘTAJ!

- ▶ Nie trąb i nie błyskaj światłami. Wystraszone zwierzę zwykle zastyga w bezruchu, ale może też zareagować agresją i zaatakować.
- ▶ Odczekaj chwilę, zanim ruszysz. Zwierzęta często przemieszczają się w stadach - możliwe, że wyjdą kolejne osobniki.

GDY DOJDZIE DO KOLIZJI ZE ZWIERZĘCIEM

Widząc zwierzę na drodze hamuj i nie puszczaj pedału hamulca do momentu zatrzymania pojazdu. Jeśli nie uda się uniknąć zderzenia, konsekwencje będą mniej groźne przy niskiej prędkości.

Nie odjeżdżaj z miejsca wypadku. Poinformuj policję lub Straż Miejską Miasta Lublin. Organ, który przyjmie zgłoszenie, zadba o wezwanie lekarza weterynarii, który ma podpisaną umowę z Gminą Lublin. Lekarz po badaniu klinicznym na miejscu zdarzenia zdecyduje o leczeniu zwierzęcia lub ulży mu w cierpieniu.

Nie podchodź do zwierzęcia po wypadku. Być może jest w szoku i tylko udaje martwe. Jego reakcje na zbliżającego się człowieka mogą być nieprzewidywalne, groźne dla człowieka i samego zwierzęcia.

Wezwij policję, oznacz miejsce kolizji trójkątem ostrzegawczym, włącz światła awaryjne i czekaj na przyjazd policji lub innych służb zadysponowanych do interwencji. Swój samochód pozostaw tak, by uniemożliwić najechanie innego pojazdu na nieoświetloną zwierzynę, zwiększając jej urazy. Notatka policji z miejsca kolizji będzie potrzebna do ubiegania się o odszkodowanie za uszkodzenia samochodu.

Dokładnie przyjrzyj się pojazdowi po zderzeniu. Sfotografuj miejsca uszkodzeń. Jeśli zwierzę uciekło, mogło pozostawić ślady krwi lub sierść, co może przydać się jako dowód w procesie odszkodowawczym.

PIERWSZA POMOC PRZEDWETERYNARYJNA

Podstawowe zasady oceny stanu zwierząt domowych

Kolejność działań wyznacza schemat ABCD, dzięki któremu w prosty sposób możemy ocenić sytuację i stan zwierzęcia.

Airways - ocena drożności dróg oddechowych

Czynności wykonujemy tylko u zwierząt nieprzytomnych!!!

Sprawdzamy drożność jamy ustnej - otwieramy pysk, chwytając za spodnią stronę żuchwy i wierzchnią szczęki, sprawdzamy obecność ciała obcego, płynów, krwi itp.

Udrażniamy drogi oddechowe, usuwając wszelkie przedmioty (patyki, piłki, kamienie, kości) lub odsączając płyny (krew, ślinę) za pomocą gazy opatrunkowej, szalika, bluzu itp.

Breathing - ocena oddechu

Przyłóż grzbiet dłoni do nosa zwierzęcia (ewentualnie telefon/lusterko/kartkę) sprawdzając pojawienie się pary wodnej. Obserwuj ruch klatki piersiowej.

Circulation - ocena krążenia

Przyłóż dłoń do klatki piersiowej zwierzęcia na wysokości łokcia i dłoń wygiętą w literę U od wewnętrznej strony uda mniej więcej na wysokości kolana (cztery palce wchodzi od strony wewnętrznej uda, kciuk zostaje na zewnątrz).

Disability - ocena neurologiczna

Sprawdź reakcję na bodźce, np. wołając zwierzę, dotykając je w okolicę grzbietu lub kończyn (z dala od pyska).

Resuscytacja krążeniowo-oddechowa

Reanimację wykonujemy jedynie u własnego zwierzęcia, nie dokonujemy jej u zwierząt wolno żyjących lub potencjalnie bezpiecznych.

Jeżeli nie wyczuwasz oddechu, a klatka piersiowa zwierzęcia nie unosi się, przystąp do resuscytacji krążeniowo-oddechowej.

Wyciągnij język zwierzęcia, aby udrożnić drogi oddechowe.

Jeżeli zwierzę nadal nie oddycha – rozpocznij resuscytację.

Uciskaj klatkę piersiową tuż nad lewym łokciem zwierzęcia:

u dużych psów - przy pomocy obu dłoni,

u małych psów i kotów - przy pomocy dwóch palców,

Na każde 30 uciśnień możesz wykonać dwa wdechy ratunkowe, ale nie jest to konieczne. Jeżeli wykonujesz wdechy ratunkowe, rób to przez chusteczkę lub specjalną maskę. Uciśnięcia wykonuj

w tempie miarowym, podobnie jak robi się to w przypadku RKO u ludzi, nie wolniej niż 150 uciśnień na klatkę piersiową na minutę.

Jeżeli stan zwierzęcia już na to pozwala, przetransportuj do najbliższego weterynarza.

JAK OGRANICZYĆ BEZDOMNOŚĆ ZWIERZĄT

Trwałe znakowanie zwierząt domowych polegające na wprowadzeniu pod skórę zwierzęcia microchipa (zwanego również transponderem), który ma swój unikalny numer, a następnie zarejestrowaniu go w ogólnopolskiej bazie zwierząt oznakowanych

Każdy pies, który jest bez opieki, wymaga wyłapania i odwiezienia do schroniska, chyba że można ustalić jego właściciela lub dotychczasowego opiekuna. Powinniśmy więc zacząć np. od sprawdzenia danych na adresatce lub popytania w okolicy czy ktoś może zna właściciela zwierzęcia.

KORZYŚCI KASTRACJI ZWIERZĄT DOMOWYCH

Kastracja ogranicza niekontrolowany przyrost liczby zwierząt, który powoduje ich bezdomność i zdziczenie. Ponadto zmniejsza ryzyko ucieczek z domu (częste podczas rui i cieczi).

Zmniejsza agresję i występowanie uporczywych zachowań rozrodczych.

SAMICE: Pozbycie się uporczywych ruj i cieczi, uciążliwego zachowania i krwawienia (suki), a tym samym konieczności stosowania leków hormonalnych, zapobieganie ciąży rzekomej/urojonej, nowotworom narządów płciowych i gruczołów mlekowych, ropomaciczu, chorobom jajników: torbiele, nowotwory.

SAMCE: Ograniczenie zachowań agresywnych lub rywalizacji oraz znaczenia terenu u kocurów, zapobieganie chorobom gruczołu krokowego (prostaty): przerost, torbiele, zapalenie, nowotwór; zapobieganie chorobom jąder: zapalenie, nowotwór, zabieg kastracji jest wskazany u psów z wnetrostwem ze względu na ryzyko nowotworzenia jąder zatrzymanych w jamie brzusznej lub kanale pachwinowym.

Informacje o bezpłatnych zabiegach kastracji „Akcja sterylizacja” znajdują się na stronie www.lublin.eu/akcjasterylizacja

WAŻNE ZAPISY PRAWNE

Ustawa o ochronie zwierząt z dnia 21 sierpnia 1997 roku- akt prawny regulujący zasady postępowania wobec zwierząt.

Art. 5. Każde zwierzę wymaga humanitarnego traktowania.

Art. 6.1a. Zabrania się znęcania nad zwierzętami.

Art. 9.1. Kto utrzymuje zwierzę domowe, ma obowiązek zapewnić mu pomieszczenie chroniące je przed zimnem, upałami i opadami atmosferycznymi, z dostępem do światła dziennego, umożliwiające swobodną zmianę pozycji ciała, odpowiednią karmę i stały dostęp do wody.

Art. 9a. Osoba, która napotka porzuconego psa lub kota, w szczególności pozostawionego na uwięzi, ma obowiązek powiadomić o tym najbliższe schronisko dla zwierząt, straż gminną lub Policję.

Art. 25. Obowiązki w przypadku potrącenia zwierzęcia

Prowadzący pojazd mechaniczny, który potrącił zwierzę, obowiązany jest, w miarę możliwości, do zapewnienia mu stosownej pomocy lub zawiadomienia jednej ze służb, o których mowa w art. 33 ust. 3.

WAŻNE NUMERY TELEFONÓW

Straż Miejska Miasta Lublin: 986 lub 81 466 50 20

Powiatowa Stacja Sanitarno–Epidemiologiczna w Lublinie:
81 532 97 05

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Lublinie: 81 748 37 48